A. 1835. N°. 145.

ARNHEMSCHE COURANT.

Dingsdag den 1 December.

FRANKFORT, den 27sten November.

Berigten uit Konstantinopel, van den 3den November, melden, dat de Porte de zekerheid verkregen heeft, dat de thans gedempte onlusten in Albanie door den Onder-Koning van Egypte zijn aangestookt geworden. Zij schijnt alle betrekkingen, welke *Mehemed-Ali* daar aangeknoopt had te kennen, en in de gelegenheid te zijn, om verdere komplotten van zijnen kant te verhinderen.

— Uit Weenen wordt gemeldd, dat in het aanstaande jaar reeds 8 stoombooten de vaart op den Donau tusschen die hoofdstad en Gallacz zullen waarnemen. Nog geen 6 jaren geleden, toen de eerste stoomboot in Wallachye verscheen, hielden de ingezetenen ze voor een werk des duivels en liepen verschrikt weg. Thans wachten zij met verlangen op den dag der aankomst, om den reizigers hunne diensten aan te bieden.

— Te Weenen had men den 20sten dezer berigten uit Athene, die zeer gunstig luiden. In geheel Griekenland heerschte rust en van de roovers, die eenigen tijd de wegen onveilig maakten, hoorde men niets meer.

BERLYN, den 26sten November.

Hunne Koninklijke Hoogheden Prins en Prinses *Albrecht* zijn uit den Haag wedergekeerd.

ZWITSERLAND.

Aargau. De Kleine raad heeft de eedaflegging van de katholijke geestelijken op den 24sten November bepaald. Sedert 1798 moeten zij nu weder voor het eerst eenen staatseed doen. Naauwelijks was de dag van den eed bekend, of de geestelijken hielden bijeenkomsten, en zij zijn reeds in het bezit eener bisschoppelijke vermaning, om den eed alleen af te leggen met dit bijvoegsel: « Ik doe dezen eed in alles, wat met de katholijke godsdienst en de kerkelijke wetten niet strijdig is. " Deze aanschrijving, in den vorm van eenen gesteendrukten brief vervat, is aan elken eedpligtigen geestelijke geworden, en behelst wijders de uitnoodiging, om het voorbeeld van de Bernsche geestelijkheid te volgen, en wanneer hun het bedoelde bijvoegsel niet bevallen mogt, zich tot den paus te wenden. Vermits bij § 13 der staatsregeling aan de katholijke en evangelisch gereformeerde geloofsgenooten de vrije uitoefening van hunne godsdienst verzekerd wordt, is de voorwaarde of overbodig, of verwerpelijk. Altijd zal echter de weigering van de regering strekken om onrust bij het volk te verwekken. In verscheidene gemeenten is de gisting ten hoogsten top geklommen, zoodat, meent men, de pastoors aan het volk slechts een teeken tot opstand behoeven te geven. De dag van den 24sten zal beslissend zijn. De beëediging moet in de hoofdplaatsen der districten voor de ambtmannen en stadhouders geschieden; te Baden, Bremgarten en Muri is veel volk aangekondigd; in menige gemeente wil de helft der ingezetenen hunne pastoors vergezellen, om op het eerste sein bij de hand te wezen. Maar de regering is ook voorbereid, zij heeft de noodige voorzieningen gemaakt, om des noods geweld met geweld te keeren. Ook laat het zich verwachten, dat zij de regering van het kanton Zurich om toezigt zal verzoeken. Den 18den heeft de Aargausche regering de gemeenteraden in de onrustige districten voor de ambtlieden laten roepen, om hun hunne bezwarene pligten te herinneren en te kennen te geven, dat zij, evenzeer als de ambtlieden der districten, voor alle onrustige bewegingen verantwoordelijk te zijn.

Zurich, den 23 November. De kerkelijke twisten zijn door de maatregelen van Aargau op nieuw hoog gerezen. De regering aldaar vordert van de geestelijken den eed op de staatsregeling, die morgen moet afgelegd worden. De gisting onder de geestelijken, en door hen onder het volk, is thans bedenkelijk. De regering is zeer op hare hoede en zal troepen onder de wapens laten komen. Men verwacht heden te Aargau twee kompagnien artillerie. De kloosters schijnen hierbij niet werkeloos te zijn; zij worden bedreigd door het besluit van den grooten raad, waarbij zij onder voogdijschap gesteld zijn, en hebben daartegen geprotesteerd; men verzekert, dat zij het tot het uiterste willen laten komen, en zelfs onder de boeren verdedigers werven.

De pausselijke nuntius van Lucern heeft den 14den, op aanschrijving uit Rome, die stad verlaten en zich naar Schwijz begeven. Dit vooral is ook nog wegens de nadere omstandigheden merkwaardig. Het vertrek van den nuntius geleek naar eene vlugt; hij ging zonder de Lucernsche regering het minste berigt gegeven te hebben heen, scheepte zich voor het aanbreken van den dag op het meer in, en gaf eerst naderhand aan de staatskanselarij berigt, dat hij voortaan te Schwijz zou resideren. Hij landde te Brunnen, deputatien der regering van Schwijz ontvingen hem reeds aan het meer, en bij Schwijz de gezamenlijke geestelijkheid met kruis en vaandel, eene commissie van den raad, veel volk en de schooljeugd. Een plegtige godsdienst, een luisterrijke maaltijd en eene illuminatie volgden op dit alles.

— De heer *Bowring* is door de Engelsche regering naar Zwitserland gezonden, zoo het schijnt voornamelijk met oogmerk om de aansluiting van Zwitserland aan het Duitsche tolverbond tegen te gaan. Hij is te Zurich door de regering zeer minzaam ontvangen geworden, en de burgemeester *Hesz* heeft een' luisterrijken maaltijd ter zijner eere gegeven.

LONDEN, den 24sten November.

De graven *Pozzo di Borgo* en *Sebastiani*, de Russische en Fransche afgezanten aan ons hof, hebben gisteren aan het bureau van buitenlandsche zaken met den hertog van *Palmerston* een afzonderlijk onderhoud gehad. Ook de Grieksche minister, de heer *Tricoupi*, heeft dien dag aan gezegd bureau zaken verrigt.

Enkele leden van het huis der gemeenten, tot dus verre aanhangers van lord *Melbourne's* kabinet, geven thans openlijk hun voornemen te kennen om voortaan, noch in noch buiten het parlement, de belangen en voorstellen van Zr. Ms. ministers te zullen voorstaan en ondersteunen, en zulks hoofdzakelijk om reden van de naauwe verbindtenis, welke er tusschen de ministers en den beruchten *O'Connel* bestaat, voor wien nu elk regtschapen mensch, vooral sedert de jongst gehoudene snoode redevoeringen van bewusten Ierschen raddraaijer, den grootsten afkeer gevoelt.

Aangebragte berigten uit Lissabon, loopende tot den 7den dezer, bevestigen nog nader, dat tot den 4den nog geen man van de bewuste Portugesche hulpbende de grenzen overgetrokken was, en de overige korps, welke tot die hulpbende behooren en rondom Lissabon in kantonnement liggen, insgelijks van daar nog niet opgebroken waren. Intusschen was het zich in die hoofdstad vormende vreemde legioen, onder bevel van den Spaanschen overste *de Gant*, reeds tot 1400 man aangegroeid.

BRUSSEL, den 29sten November.

De kamer der vertegenwoordigers heeft heden, met betrekking tot de voorgestelde zwaardere belasting van het ingevoerd wordende vee, goedgevonden, om het bestaande tarief te veranderen; maar tevens, dat de nieuwe belasting, wat het slagtvee betreft, niet bij het stuk, maar bij het gewigt zal geheven worden, opdat de nieuwe belasting voornamelijk op het vette vee drukke en de invoer van het magere dus niet te zeer worde bezwaard. Wijders heeft de kamer ook nog dadelijk eene aanmerkelijke verandering in het ontwerp, opzigtelijk de paarden gemaakt, door met 37 tegen 35 stemmen te bepalen, dat het regt op den invoer, in plaats van 50 franken, zoo als voorgesteld was, slechts 15 franken per paard en 5 fr. voor een veulen zal bedragen.

's GRAVENHAGE, den 29sten November.

Gisteren heeft de centrale afdeeling van de Tweede Kamer der Staten Generaal eene bijeenkomst met Z. Exc. den minister van financien gehouden, waarin over het nader onderzoek, hetwelk in de afdeelingen over de aanhangige financiele ontwerpen is gehouden, is geraadpleegd. Tegen morgen ten twee ure is er eene zitting der Kamer belegd.

— De aandacht van de ingezetenen der residentie zal in de aanstaande week worden geboeid door het, op aanstaanden Dingsdag, voorzitten der pleidooijen voor de kamer van appel bij het hoog-geregtshof, in de zaak van den predikant *H. P. Scholte*, die in hooger beroep is getreden wegens een, te Gorinchem, tegen hem gewezen vonnis, ter zake van het houden van niet geoorloofde godsdienstige vereenigingen. Reeds heeft deze zaak laatstleden Dingsdag en Woensdag voor het hof gediend, doch de pleidooijen zijn, op laatstgemelden dag, nog niet afgeloopen.

Dingsdag zal ook de afdeeling grenadiers, uit het leger komende, in deze residentie binnentrekken, te welker gelegenheid er des avonds in den Nederduitschen schouwburg eenige verzen zullen worden voorgedragen. Woensdag zullen 350 man jagers, die zich thans in deze stad bevinden, naar het leger vertrekken. Eindelijk zal Donderdag, naar men verneemt, voor het hof van assises de zaak dienen van eenen grooten geldsnoeijer uit Amsterdam.

's GRAVENHAGE, den 29sten November.

Door de afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal zijn dezer dagen onderzocht geworden de antwoorden der regering op de bedenkingen, welke tegen de aanhangige financiele wetten gemaakt zijn. In die antwoorden, is, onder anderen, wat de begrooting der Staatsuitgaven betreft, in het algemeen aangemerkt, dat de regering doordrongen is van het regtmatige van den aan den dag gelegden wensch, om nog meerdere bezuinigingen in te voeren, en steeds, met den meesten ernst, zoo wel op den aangewezen als op andere voorwerpen van uitgave, indachtig blijft.

Wat meer bijzonder aangaat de verschillende hoofdstukken der begrooting, wordt, onder anderen, te kennen gegeven, dat op de volgende begrooting alles, wat tot het kabinet des Konings behoort, voorloopig daarvan zal worden weggelaten; dat eene duurzame vereeniging van de kanselarijen van de beide orden van de omstandigheden zal moeten afhangen; maar dat, indien dezelve, bij ondervinding, minder doelmatig geacht mogt worden, daarin niet ten bezware van de begrooting zal worden voorzien; dat de Regering bedacht blijft, om ook de kosten van vele zendingen, gelijk ook die bij de Duitsche bondsvergadering, zoo veel te verminderen, als, zonder benadeeling der zaken, mogelijk zal worden bevonden; dat het niet meer verleenen van premien voor de visscherijen, welke het grootste gedeelte der voor de nationale nijverheid aangevraagde som uitmaken, gelijk staat met eene trapsgewijze vernietiging van dezen, steeds als hoogst belangrijk geachten tak van volksvlijt; dat het verminderen der uitgaven voor directeuren van politie niet kan plaats hebben, dan ten koste van algemeene aangelegenheden, en met opoffering van het belangrijke toezigt op vreemdelingen en verdachte lieden; dat aan den wensch tot afschaffing der raden-adviseurs aan het ministerie van binnenlandsche zaken zal worden voldaan, zoodra de ondervinding zal hebben doen zien, dat daartoe mogelijkheid bestaat, doch dat voor het tegenwoordige die mogelijkheid niet aanwezig is; dat men steeds zoo veel mogelijk blijft voortgaan om, door vereeniging van opengevallen districts-commissariaten, vermindering van uitgaven daar te stellen, en dat men voortdurende er aan indachtig is, om, bij het openvallen van militie-commissariaten, de vereeniging dier functien met die van districts-commissarissen

paaldelijk in overweging te nemen; voorts wordt, ten aanzien der aangevraagde gelden voor onderwijs, geantwoord, dat er, bij vergelijking met vorige jaren, reeds veel op de uitgaven voor dit onderwerp bezuinigd is; dat het uitermate bezwaarlijk is, om bij instellingen, die aan den staat onzer beschaving en aan de hoogte der wetenschappen en kunsten moeten beantwoorden, nog meerdere bezuinigingen in te voeren, vooral om dit te doen eensklaps, vermits dit zou moeten gepaard gaan met wegzending van personeel, of met ontbouding van de noodige subsidien aan inrigtingen, welke men op zijn minst moest trachten te houden in den toestand, waarin zij zich bevinden; dat men daarbij evenwel gaarne de verzekering voegt, dat daár wáár bezuinigingen kunnen plaats hebben, de regering er steeds op bedacht zal zijn dezelve in te voeren; dat het denkbeeld, om eene der drie hooge scholen af te schaffen, (een denkbeeld hetwelk zich, bij eene eerste beschouwing, als aannemelijk voordoet) ook bij de regering reeds vroeger in overweging is gekomen; doch dat een opzettelijk onderzoek van het voor en tegen aanleiding heeft gegeven, om te meenen, dat, indien ook daardoor, na verloop van onderscheidene jaren, eenige duizende gulden 's jaars minder zouden uitgegeven worden, zoodanige maatregel echter, van den anderen kant, voor het tegenwoordige weinig zoude baten, ongerekend de verdere nadeelen, welke uit andere, dan financiele, oogpunten kunnen gerekend worden daarmede verbonden te zijn; dat de regering het verkieslijker acht op trapswijze verbeteringen en bezuinigingen bij het hooger onderwijs bedacht te zijn, en zij hieromtrent, gebruik makende van bereids vroeger geopperde bedenkingen, als bij voorbeeld die betreffende de beurzen, de prijsvragen, enz. het nemen van maatregelen op het oog heeft, welke, hoe zeer reeds tot zekere rijpheid gebragt, echter nog niet hun beslag hebben kunnen bekomen. Nog wordt omtrent dit onderwerp gezegd, dat de steden, in welker midden zich rijks-instellingen van kunsten of wetenschappen bevinden, met de kosten daarvan, ook al waren zij vermogend genoeg om dezelve alleen te dragen, geenszins uitsluitend kunnen worden belast, omdat toch het nut, hetwelk uit die instellingen getrokken wordt, zich meer algemeen door het land verspreidt; dat dit het geval ook is met instellingen, van welke men dit bij den eersten opslag niet zou verwachten, als b. v. muzijkscholen, akademien van beeldende kunsten en dergelijke; dat het overlaten van deze en dusdanige instellingen aan de zorgen van vermogende ingezetenen, tot de geheele slooping dier instellingen zou kunnen leiden; en dat, indien particulieren genegen waren, om ze te onderhouden, zij ze ook zouden hebben opgerigt, maar daaraan zelfs in gunstiger tijden niet gedacht werd. Omtrent het doen vervallen van een geheel maritiem etablissement wordt aangemerkt, dat dit uit zoo veel onderscheidene oogpunten moet worden beschouwd, dat het gewaagd zoude zijn nu reeds te beslissen of de zaak doelmatig is, en geen nadeeligen invloed op den staat van het zeewezen zou hebben. Al verder wordt te kennen gegeven, dat Z. M. dezer dagen in bepaalde overweging heeft genomen een aan hoogstdenzelven gedaan voorstel, bijzonder betreffende de burgerlijke pensioenen, van hetwelk men niet onaanzienlijke besparingen verwacht; dat op de begrooting voor het departement van Oorlog voornamelijk gebragt zijn die uitgaven, welke meer tot het gewone en doorloopende behooren, terwijl in al de overige door den Koning is kunnen worden voorzien buiten bezwaar der ingezetenen, en zonder daarvoor belastingmiddelen voor te dragen; dat het toestaan van eene som van elf millioen gulden voor Oorlog, in de tegenwoordige omstandigheden, niets hoegenaamd bewijst, of bewijzen kan, voor hetgeen in latere tijden, en bij vrede en rust, voor de dienst van het Departement van oorlog bevonden zal worden benoodigd te wezen; en dat die som, althans nu zeker, voor geene vermindering vatbaar kan worden geoordeeld.

Ten opzigte van het ontwerp van wet, tot vaststelling der middelen tot dekking der staatsuitgaven in 1836, is aan de kamers te kennen gegeven, dat de zich opdoende gelegenheid tot eenige ontlasting, in de eerste plaats, deszelfs toepassing op de, zoo zeer beklaagde belasting op het personeel behoort te vinden, juist om de reden, waarom die door sommigen afgekeurd wordt, dat is de algemeenheid van dezelve voor alle standen, als zijnde dit doel meer billijk gevonden, dan dat alleen bezitters van vaste goederen, of de belastingschuldigen in het patentregt, genot zouden hebben van eene ontlasting, die door de vermeerdering der bedoelde bijdrage veroorloofd wordt: de een en ander dier belastingschuldigen dragen toch ook in het personeel, en zullen dus met alle andere ingezetenen, door de verligting van opcenten op dat middel, insgelijks bevoordeeld worden. Dat de wensch, om een meer vrijgevig stelsel van in- en uitgaande regten te zien daargesteld, moet worden beantwoord met de opmerking, dat het tegenwoordig tijdstip nog niet geschikt wordt geoordeeld, om het tarief van regten aan eene algemeene herziening te onderwerpen: dat de patentregten voor vreemde rondventers nog onvoldoende worden geacht, maar dat men oordeelt, dat geene financiele wetten daromtrent herstel kunnen te weeg brengen; dat het patentregt voor de vreemdelingen niet hooger kan worden opgevoerd; dat men, over het algemeen, geene reden heeft zich te beklagen over de opbrengst van het middel op het gemaal, even als ten aanzien van dat op het geslagt; dat het gemaal in hoofdsom, over 1834, heeft opgebragt *f* 2,844,826,29½, terwijl reeds de 9 eerste maanden van 1835, vergeleken tegen die van 1834, wederom eene voordeelige uitkomst van ruim *f* 54,000 hebben opgeleverd; dat het geslagt heeft opgeleverd, in 1830, *f* 1,078,510,91½; in 1831, *f* 1,084,828,26; in 1832, *f* 1,166,526,02; in 1833, *f* 1,231,824,29; en in 1834, *f* 1,232,485,89½; waaruit blijkt, dat de accijns van jaar tot jaar is vooruitgegaan.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van vrijdag den 27 November.

Worden gelezen en goedgekeurd de notulen van het op 28 October j. l. gehouden geheim comité-generaal, waarin eene mededeeling, omtrent den geldelijken staat onzer kolonien, is gedaan, waaromtrent destijds door den Voorzitter het geheim aan de leden is opgelegd, doch waarvan zij thans worden ontheven; zullende de mededeeling, te hunner inzage, ter griffie worden nedergelegd.

Eenige ingekomen verzoekschriften, betrekkelijk den landbouw en de indeeling des rijks in regterlijke arrondissementen en kantons, worden gesteld in handen der daartoe benoemde commissie, welke verslag doet, onder anderen, bij monde van haren Voorzitter, den heer *van Rappard*, op vier verzoekschriften van grondeigenaren, landbouwers enz. uit Gelderland en Groningen, welke alle dezelfde strekking hebben, namelijk het aandringen op de aanneming van de voorgestelde wet ten aanzien van dit onderwerp.

Bij monde van den heer *Romme*:

1°. Op een adres van een landbouwer uit Maurik, in Gelderland, die de verzoekschriften uit Amsterdam, Rotterdam, enz. tegen eene verhooging der inkomende regten op de granen, ingezonden, wederlegt, en, onder anderen, het drukkende van vele belastingen, en wel in het bijzonder van die op het gemaal, aantoont.

2°. Op dat van den tabakshandelaar *Quack*, te Nijmegen, die bij de voorgedragene uitbreiding der vrijstellingen van den accijns op de steenkolen, verzoekt, dat ook zijne fabrijk op de lijst der daartoe regthebbenden worde opgenomen. Hetzelve wordt ter griffie nedergelegd.

Bij monde van den heer *Verweij-Mejan*:

Op een adres van 46 Vriesche en Groningsche schippers en varensliedén, die de hoop te kennen geven, dat de wet, tot bescherming van den landbouw, niet worde aangenomen, omdat zij daarvan den geheelen ondergang hunner kostwinning voorzien. Hetzelve zal ter griffie worden nedergelegd en het verslag gedrukt.

Bij monde van den heer *van der Snouck Hungronje*:

Op dat van landeigenaren te Groede, provincie Zeeland, die de door den handelsstand ingebragte bedenkingen tegen de voorgedragene wet, ten behoeve van den landbouw, wederleggen. — De nederlegging ter griffie wordt bevolen.

Bij monde van den heer *Vijfhuis*:

Op dat van den gemeenteraad van Slochteren, in Groningen, die verzoekt, dat de wet van 1828, houdende de indeeling des rijks in regterlijke arrondissementen en kantons, zoodanig moge worden gewijzigd, dat de gemeente Slochteren onder het kanton Appingadam moge verblijven. De commissie stelt voor, ook dit verzoekschrift ter griffie neder te leggen.

De heer *Beelaerts* doet opmerken, dat in de kamer meermalen de vraag is behandeld of art. 163 der grondwet, waarbij het regt van petitie is gewaarborgd, ook op de gemeentebesturen van toepassing was, dan wel, dat zij zich overeenkomstig art. 160 der grondwet, tot den Koning of de Provinciale Staten moesten wenden; — dat men dit vraagstuk altijd ten voordeele der gemeentebesturen beslist had, maar wel voor zoo verre betreft aanhangige wets ontwerpen; dat hij echter niet gelooft, dat het de bedoeling der kamer kan zijn, om door dit verlof eene wijde deur te openen voor alle zaken, welke de gemeentebesturen aan de kamer goedvinden te onderwerpen; — dat, wel is waar, de regterlijke organisatie nog niet is ingevoerd, doch dat ook geene wetten aanhangig zijn, betrekkelijk de indeeling des rijks in judiciele arrondissementen en kantons; — dat er ook geene reden bestaat, waarom de besturen zich over dit onderwerp tot de kamer wenden, daar zij den tijd gehad hebben om hunne belangen aan den Koning of de Provinciale Staten, ingevolge de grondwet, te onderwerpen; dat hij het kan toegeven, dat de gemeentebesturen hunne belangen aan de kamer onderwerpen, wanneer bij de voordraging derzelve spoed vereischt wordt en de Provinciale Staten niet waren vergaderd; doch dat, daar dit geen van beide het geval is geweest, hij voorstelt dit verzoekschrift ter zijde te leggen, en alzoo een voorbeeld te geven, dat de gemeentebesturen in dergelijke omstandigheden den grondwettigen weg hebben te bewandelen.

De heer *Donker-Curtius* heeft geantwoord, dat hij in geen onderzoek der zaak zou treden; dat hij er echter verre af was, het als een beslist punt aan te merken, dat de gemeente-besturen zich alleen over onderwerpen van wetgeving, bij de kamer aanhangig, tot dezelve zouden kunnen en mogen wenden, dat toch altijd aan elk lid der kamer het regt overbleef, om, ten gevolge van een ingediend verzoekschrift, zelfs in bestaande wetten wijzigingen voor te dragen; dat de adressen van gemeente besturen daartoe dikwerf aanleiding konden geven; dat wel is waar het bovengemelde verzoekschrift niet tot de organisatie der regterlijke magt betrekking had, maar dat in de wet, daartoe betrekking hebbende, en welke in het begin dezes jaars was vastgesteld, zulke wijzigingen waren gebragt, dat in de wetten, nopens de regterlijke indeeling, in 1828 aangenomen, voor het minst wijzigingen *konden* worden ingevoerd, en alzoo in beraadslaging *konden* komen; en dat, in allen gevalle, er reeds zoo veele van den zelfden aard waren aangenomen en ter griffie nedergelegd, dat men zich ongelijk zou blijven daarvan thans af te wijken.

De heer *van Rappard* zeide, dat meermalen de vraag, welke zich thans had voorgedaan, was onderzocht, behandeld en altijd ten voordeele der gemeente besturen was beslist; dat ten vorige jare, nog in den loop dezer zitting, ja zelfs nog heden, petitiën van dien aard, als waarover thans verslag was gedaan, waren aangenomen; dat hij niet verwacht had dat op de zaak heden weder zou worden teruggekomen; dat zijn persoonlijk gevoelen wel was, dat de gemeente besturen het regt niet hadden om zich tot de kamer te wenden; dat echter eenen zekeren eerbied, mildheid en vrijgevigheid voor het geheiligd regt van petitie aan de letterlijke bepalingen van de grondwet eene uitbreiding hadden doen geven, waarvan, naar hij hoopte, dan ook nu heden niet zou worden afgegaan.

De heer *Beelaarts* beantwoordde het gevoelen der beide laatste sprekers en was er ook verre van af de gemeente besturen het regt te betwisten zich over aanhangige wets-ontwerpen, in zekere gevallen, aan de kamer te wenden.

Geen der leden zich over deze zaak verder uitlatende, zoo had het voorstel van den heer *Beelaarts* geen verder gevolg en werd besloten het adres van den gemeenteraad van Slochteren ter griffie neder te leggen en het gedane verslag te doen drukken.

Waarna de vergadering, zonder bepaalden dag van bijeenroeping, is gescheiden.

AMSTERDAM den 29sten November.

Beurs van den 28sten November.

Ofschoon heden geene bijzondere tijdingen uit Spanje ontvangen zijn en bijzonder die uit Madrid niets meldenswaardig bevatten, hebben niettemin alle Spaansche schuldbrieven eenen gevoeligen achteruitgang geleden, veroorzaakt door belangrijk flaauwere koersen van Antwerpen.

Holland. $2\frac{1}{2}$ pCt. $55\frac{1}{8}$, $\frac{3}{16}$, $\frac{1}{4}$ in kleine partijtjes afgegeven; kansbiljetten $24\frac{5}{8}$, $\frac{11}{16}$ bij weinig affaire; naar oude sijndicaat bleef weinig vraag; de prijs souteneerde zich op 95 à $\frac{5}{8}$; nieuwe geoffereerd à $79\frac{1}{4}$; aandeelen handelmaatschappij $123\frac{3}{4}$ à $\frac{7}{8}$; nieuwe $102\frac{3}{8}$.

Spanje. Ardoins openden reeds met 49, vielen later tot $48\frac{3}{8}$ terug en bleven $48\frac{5}{8}$; groote stukken $47\frac{5}{8}$ ook 47 gedaan en $47\frac{3}{8}$ gesloten; passive $13\frac{5}{8}$ à $\frac{3}{4}$; deferred $24\frac{1}{2}$ bij weinig handel; Fransche uitgestelde 18 à $17\frac{7}{8}$, met verkoopers.

Russische en Oostenrijksche schuldbrieven als gisteren.

Effecten-Societeit van 29 November.

Onze Spaansche fondsenmarkt had heden op nieuw een vrij ongunstig aanzien; in het begin verspreidde men betere koersen van Antwerpen, doch later kwamen van Ardoins belangrijke verkoopers ten voorschijn; waardoor dit effect op nieuw $\frac{1}{2}$ à $\frac{5}{8}$ beneden den koers van gisteren viel: men geloofde, dat ongunstige berigten uit Portugal over Londen zouden zijn ontvangen.

Fluctuatien der prijzen.

Holland $2\frac{1}{2}$ pCt. $55\frac{1}{4}$, $\frac{3}{16}$, $\frac{1}{4}$; kansbiljetten $24\frac{5}{8}$ à $\frac{11}{16}$.

Ardoins kleine stukken $49\frac{1}{8}$ geopend en allengskens tot 48 achteruitgegaan; groote 48 geopend en 47 gebleven met verkoopers. In de overige Spaansche effekten geen handel.

Het volgende request is ingediend:

Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

EDEL MOGENDE HEEREN!

De ondergeteekende grondeigenaren, landbouwers en bewoners der gemeente *Zevenaar*, provincie *Gelderland*, hebben met leedwezen vernomen, dat uwe vergadering als overstelpt wordt met adressen van handelaren, waarvan het doel is, U. Ed. M. te nopen tot verwerping van het onlangs door Z. M. aan uwe vergadering ingezonden ontwerp van wet, strekkende, om de belangen van den landbouw met die des handels in overeenstemming te brengen.

De ondergeteekenden zagen in de toelichtende memorie der conceptwet zoo vele blijken van het naauwgezette onderzoek; de grondige kennis; de veelzijdige beschouwing en de onpartijdige behartiging der gedachte schijnbaar strijdige belangen, en daarmede zoo volkomene regtvaardiging van de hoofdbepalingen der wet, dat zij op den alnu blijkbaar wordenden tegenstand des handels weinig hadden gerekend, maar zich integendeel hadden gevleid, dat U. Ed. M. alhier in de aangename gelegenheid zoudt zijn geweest, de voordragt van Z. M. toe te juichen, als beantwoordende aan de wenschen der geheele natie.

De ondergeteekenden meenen niet, dat U. Ed. M. zich door die adressen zullen laten terughouden van de aanneming der conceptwet; maar zij vinden zich desniettemin gedrongen, bij dit eerbiedig tegen-adres, den schijn van zich af te weren, alsof zij voor het edele doel van Z. M. — den kwijnenden landbouw voor verder verval te behoeden, — ongevoelig, alsof zij voor het lot der conceptwet, waarmede naar hun oordeel de welvaart der landprovincien staat of valt, onverschillig waren.

Ja, Edel Mogende Heeren! zij verzekeren u, — wat ook uit de handelsteden daartegen moge worden aangevoerd, — dat zij, van de aanneming der voorgestelde wet alleen de beveiliging verwachten tegen de voortgaande verarming hunner landstreek; alhoewel zij het voor de verbreiding van eenige welvaart over die streek noodig achten, dat de schaal van den marktprijs der tarwe met *f* 1.00 worde verhoogd. Zoodanige verhooging gelooven zij, dat niet noemenswaardig op de prijzen van het brood kan drukken; voor de arbeidende klassen op het land is ook die verhooging wenschelijk, want, de ondervinding leert zulks, indien de landbouwer geen' redelijken prijs voor zijn koren kan maken, kan hij geene arbeiders bekostigen, en de arbeider is aldan zonder verdienste.

Het nadeel voor de arbeidende klasse zoude ook slechts uit eene te aanzienlijke verhooging van de prijzen der rogge kunnen voortspruiten, maar minder uit die der tarwe, omdat die klasse zich doorgaans meer met roggebrood voedt. De ondergeteekenden vermeenen, dat zoodanige verhooging op de schaal der tarwe-prijzen voor de welvaart van den landbouw noodzakelijk is, daar zij niet voorzien, dat, met het tarief der wet, de prijs van de tarwe aan de landmarkten boven de *f* 6.50 het mud zal komen, en met zoodanigen prijs kan de landbouw maar spaarzaam bestaan.

Men moet toch niet rekenen, dat de landbouwer de prijzen geniet, welke te *Amsterdam* of *Rotterdam* worden gegeven; maar wel degelijk in het oog houden, dat de meeste landbouwers zware kosten van transport, weggelden, veelal ook veergelden, over de rivieren, te dragen hebben, om hun graan aan de landmarkt te krijgen; dáár moet de koopman weder zoo veel onder de Amsterdamsche prijzen koopen, dat hij de kosten van vervoer van de landmarkt naar de hoofdmarkten kan goed maken, (die alleen van *Arnhem* *f* 15 à 18 per last bedragen) en dat hem dan nog zijne winst overblijft. Indien men nu rekent, dat de landbouwer van de *f* 7.25 Amsterdamschen prijs *f* 6.00 geniet op de landmarkt, en daarvan weder in doorsnede 30 à 40 cent voor vervoer naar de landmarkt verliest, houdt hij *f* 5.60 à *f* 5.70 over. Van dien prijs moet hij al zijne kosten dragen, zoo als voor zaaikoren, landhuren, belastingen, dienstboden en arbeids-loonen, de rekeningen van timmerman, smid, zadelmaker en dergelijke; wat zal hem dan voor zijne huishouding overig blijven? Wanneer echter de prijs maar *f* 1.00 hooger is, dan is die gulden voor zijne huishouding zuiver gewonnen; want al zijne overige kosten zijn dezelfde, en deze ééne gulden meerder of minder oefent, — waarop U. Ed. M. wel gelieven te letten, — den gewigtigsten invloed op de welvaart van den landbouw uit.

Men zegt U. Ed. Mogenden, in de bedoelde adressen der handelaren, dat het verlies op de graanprijzen vergoed wordt door de koolzaad- en aardappel-prijzen. Maar, Edel Mogende Heeren! zoodanig kan alleen diegene ter goeder trouw spreken, die geene kennis van den landbouw heeft; althans niet van dien in de provincie *Gelderland*.

Wat het koolzaad betreft, beroepen zich de ondergeteekenden op het getuigenis van die leden uwer vergadering, die in hunne provincie te huis behooren, of met den landbouw in die provincie bekend zijn, of het koolzaad anders dan in de kleistreken kan worden verbouwd? Of niet de aanzienlijke zandgronden, heide- en veenstreken, die het grootste gedeelte van de oppervlakte der provincie beslaan, tot dien verbouw ongeschikt zijn? of men in die streken, waar het koolzaad geteeld wordt, hetzelve doorgaans meer dan om de zes jaren op hetzelfde stuk gronds kan zaaijen? of de landbouwer de sterke bemesting, welke het koolland vereischt, aan meer dan een klein gedeelte zijner landen geven kan? of dan nog niet de oogst van het koolzaad alhier zoo onzeker en wisselvallig is, dat men in de laatste tien jaren naauwelijks 2 goede en daarentegen 8 misgewassen telt; of niet *daarom alleen* vele landbouwers van dien verbouw geheel afzien en of men derhalve eene goede opbrengst van het koolzaad niet eerder voor een gelukkig lot uit eene loterij, dan als eene vergoeding voor de lage graanprijzen moet beschouwen? Een lot, hetwelk in dit jaar, voor die weinige landbouwers, welke zich aan den verbouw van koolzaad gewaagd hebben, vrij gunstig is uitgevallen, maar dat geen vooruitzigt op de toekomst kan geven, en ook nu zelfs de groote meerderheid der landbouwers niet bevoordeelt?

En nu de aardappel-prijzen! Wáár zijn die streken, waar de landbouwer, *uit deze*, vergoeding voor de lage graan-prijzen vindt? Zij mogen in andere provincien gevonden worden, in *Gelderland* zijn dezelve niet bekend. Of denkt men er niet aan, dat de prijzen der aardappelen alleen dan hoog staan, wanneer er misgewas is, en de landbouwer voor zijne eigene behoefte te kort komt, of zich althans behelpen moet om uit te komen? Herinnert men zich niet, dat, bij gunstige gewassen, b. v. het jaar 1834, de prijzen zoo laag staan, dat de landbouwer zijnen overvloed aan zijn huis voor geenen prijs kan kwijt raken, en de kosten van vervoer naar de landmarkt, werwaarts hij denzelven, uren ver, per kar, zoude moeten vervoeren, uit den aldaar te bedingen prijs niet kan goedmaken? Waarlijk, Edel Mogende Heeren, het is alsof men met het ongeluk der landprovincien den spot wilde drijven.

Men zegt in de adressen: de voorgestelde maatregel zal deszelfs doel niet treffen; hij zal den landbouwer niet tot hulp verstrekken, omdat in *Polen* en in de havens der *Oostzee* de prijzen der granen, gelijkelijk met de verhooging van ons regt, zullen dalen. Maar, Edel Mogende Heeren! kan men, op dergelijke wijze redenerende, niet alles bestrijden? en leert niet reeds de ondervinding, door Z. Ms. besluit van den 29. September jl. te weeg gebragt, dat zulk eene redenering geene wederlegging verdient? Mogt evenwel het beweerde waar kunnen zijn, wat zwarigheid dan om 's Rijks schatkist te verrijken met die tonnen schats, welke als inkomend regt aan dezelve zouden moeten toestroomen, wel ten koste van den landbouw in *Polen* en in de havens der *Oostze*, maar geenszins ten koste van handel of scheepsvaart, die dan immers niet belemmerd worden? en waarom dan van zijde des handels geklaagd?

Men tracht verder U. Ed. M. tegen de concept-wet in te nemen, door aan te voeren, dat het aannemen der schaalsgewijze belasting, van Engelschen oorsprong en door *Frankrijk* en *België* nagevolgd, voor ons zoude zijn, *alsof wij hulde deden aan zulke voorgangers!*

Wij vragen het U, Edel Mogende Heeren! of zulk eene wijze van beschouwing uit eene onbevooroordeelde pen heeft kunnen voortvloeijen? Indien de staatkunde van *Engeland* en *Frankrijk* en de handelwijze van *België* onze natie met wrevel heeft kunnen vervullen, kunnen wij het niet edel noemen, dat die wrevel gebezigd wordt, om de belangen van den landbouw tegen te werken. Waarom zouden wij niet het goede navolgen, al vonden wij hetzelve bij onze vijanden? En wat wil het dan nog zeggen, dat die belasting in *Engeland* wordt beschouwd als nadeelig voor het fabrijkwezen? in *Engeland*, alwaar de belasting tot eene onmatige hoogte is opgedreven, die den prijs van het brood verdubbelt, vergeleken tegen hier, waar men geene *hooge* prijzen wil bereiken, maar slechts den landbouw voor *al te lage* prijzen wil behoeden.

Het is U bekend, Edel Mogende Heeren! dat de welvaart van den landbouw met de welvaart van het land in een naauw verband staat; niet slechts die vele duizende huisgezinnen, welke onmiddellijk door den landbouw hun bestaan moeten vinden, maar nagenoeg al de bewoners der landbouwende streken, immers al die gene, die aldaar eenigen tak van nijverheid uitoefenen, zijn er mede gemoeid; de waarde van den grond, en mitsdien een gedeelte van den rijkdom van den staat, hangt er mede zamen; de opbrengst der regten van registratie en successie moet zich noodwendig naar die waarde regelen; en op vele andere belastingen heeft de welvaart der landbouw-drijvende streken grooten invloed. De ondergeteekenden vermeenen derhalve, dat, wanneer de verwerping der voorgestelde wet aan de ééne zijde moedeloosheid door de landprovincien zoude verbreiden, die verwerping, aan den anderen kant, de belangen van den geheelen staat zoude benadeelen. En zoude dan dit alles niet kunnen opwegen tegen eenige belemmering van den graanhandel en der kleine scheepvaart, over welke belemmering de ondergeteekenden zich niet willen vermeten te oordeelen, maar daartegen zij vermeenen, dat het entrepôt-stelsel wel eenige bescherming aanbiedt? Of zoude het alleen de landbouw zijn, die, als stiefkind der regering, zelfs geene poging tot aanmoediging verdiende? — Het fabrijkwezen toch wordt beschermd en aangemoedigd door inkomende regten op buitenlandsche fabrijkaten; de handel en scheepvaart door begunstigingen hier te lande en in de koloniën van den staat, mitsgaders door de voordeelen, aan de Nederlandsche vlag of den inlandschen bodem verknocht; de visscherijen door premien en ondersteuning; doch voor den landbouw alleen is niets gedaan.

De landbouw verlangt niet zijne welvaart te bouwen op den ondergang van an-

dere takken van volksbestaan; hij verlangt slechts, dat hij nevens die andere takken worde gehandhaafd, en niet worde opgeofferd door de weigering eener bescherming, welke hij volstrekt behoeft en die aan andere takken van nijverheid wordt verleend. Zoodanig is ook het verlangen van Z. M., blijkbaar genoeg uit de voorgestelde billijke restitutien aan de jeneverstokerijen en andere fabrieken. Wat verlangt daarentegen de handel? — Terwijl in het aangrenzende *Duitschland* en elders ons vee, onze tabak en andere voortbrengselen van onzen grond, door hooge regten, van de markt worden uitgesloten, begeert de handel, dat hier te lande en voor de consumptie onzer landgenooten, de buitenlandsche landbouwer, — die met minder kosten kan werken dan de inlandsche, ook reeds, omdat hij niet aan die menigte accijnzen, personele en andere belastingen is onderworpen, welke de inlander moet dragen, — toegelaten blijve, om met den inlandschen landbouwer niet slechts te wedijveren, maar, om nog door deszelfs beter product, onzen landbouw te verdringen en onder den voet te werken!

Tot zulke bedoelingen, die door de verwerping der voorgestelde wet zouden worden vervuld, zullen U. Ed. M. niet willen medewerken. Zijn er onder U. Ed. M. onverhoopt leden, die met de handelaren van gevoelen zijn, dat de wet geen blijvend nut voor den landbouw zal aanbrengen, dan smeeken wij die leden, om aan den landbouw de proef op dat gevoelen te gunnen, en aan zulk eenen gewigtigen stand, die in gedacht gevoelen niet kan deelen, te willen toestaan, dat dezelve het voorregt geniete, om in dezen door de ondervinding te mogen worden geleerd, mitsdien denzelven niet te veroordeelen tot eene volstrekte opoffering van deszelfs denkbeelden, van welker verwezenlijking alleen die stand thans nog deszelfs welzijn blijft verwachten.

De ondergeteekenden hopen op deze gronden en verwachten met vertrouwen, dat U. Ed. M. de vaderlijke bedoelingen des Konings, door de voordragt der onderwerpelijke wet aan den dag gelegd, zullen gelieven te ondersteunen door de aanneming dier voordragt, en Z. M. gelieven te verzoeken, om op de schaal der tarwe-prijzen zoodanige verhooging toe te staan als door U. Ed. M. noodig zal worden geacht.

't Welk doende enz.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 29 Nov. 1 El 2 Palm 8 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 8. D.
Den 30 Nov. 1 El 2 Palm 0 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 8. D.

AMORTISATIE-SIJNDICAAT.
ADMINISTRATIE DER DOMEINEN, WEGEN, VAARTEN, ENZ.
VERPACHTING.

DE AGENT VAN HET DOMEIN TE *ZUTPHEN* zal, op Maandag den 7den December 1835, des morgens ten 9 ure, op het raadhuis te *Doesborgh*, ten overstaan van het stedelijk bestuur aldaar, en des anderendaags, des morgens op hetzelfde uur, ten huize van *TH. VERHOEVEN*, te *Lobith*, ten overstaan van het plaatselijk bestuur van *Herwen en Aardt*, in het openbaar, aan de meestbiedenden verpachten, als volgt:

Te Doesborgh

HET GRASGEWAS, *groeijende op-* en de VISSCHERY *in de vestingwerken aldaar.*

Te Lobith:

1º. Een perceel BOUWLAND, *het Welleveld* genaamd, onder *Duiven* gelegen, en
2º. Een perceel WEIDELAND, de *Eltensche Waardsweide* genaamd, gelegen te *Lobith*; alles breeder bij de publicatien omschreven.

En zulks op alle zoodanige conditien en voorwaarden, als ter visie liggen, zoo ten kantore van voornoemden heer Agent, als ter secretarien der welgemelde besturen.

De Agent voornoemd,
(*was get.*) J. VAN LAMSWEERDE.

§ † § VERKOOPING, ten overstaan van den te *Velp* residerenden Notaris *VON ROSENTHAL*, van zware EIKEN- en BEUKEN-BOOMEN, op *Middachten*, op den 3den December 1835, des voormiddags ten 11 ure, ten huize van den Kastelein *R. DE ROOS*, op *de Steeg*.

§ † § Wordt bekend gemaakt, dat het ADELLIJK BUITENGOED, *HACFORTS VEENHUIS*, zeer aangenaam en vrolijk gelegen in het Dorp *Twello*, bij *Deventer*, bij de inzate is gebragt, de massa op *f* 22,000, en in de perceelen op *f* 21,240. — Terwijl de difinitieve of laatste veiling is bepaald op Zaturdag den 5den December 1835, des achternmiddags ten 3 ure, ten huize van *J. W. VAN ZANTER*, herbergier, wonende te *Twello*.

§ † § COMMISSARISSEN IN DE ZAKEN VAN DEN HEER *F. A. DENDAAS*, voornemens zijnde uit de hand AAN TE BESTEDEN *het afbreken van het Kleine en het* OPBOUWEN *van twee groote huizen staande wat achter de St. Walburgs Kerk te Arnhem*, noodigen bij deze de gegadigden uit, om de voorwaarden dezer aanbesteding ten huize van den genoemden Heer *F. A. DENDAAS*, waar dezelve, van Dingsdag den 1sten December 1835 af, tot den 11den December 1835, te lezen liggen.

§ † § Op Vrijdag den 4den December 1835, des middags ten 1 ure, zal men, ten huize van den Kastelein *EIJGENRUSSEN*, aan de Velpsche Steenstraat, te *Arnhem*, in het openbaar verkoopen, een partij TIMMER en BRANDHOUT.

§ † § *O. N. ADDICKS*, Horlogiemaker, thans woonachtig in de Weverstraat No. 26, beveelt zich aan zijne geëerde begunstigers en het verdere publiek.

§ † § Men verlangt, in een huisgezin te *Arnhem*, eenen OPPASSER, ongehuwd en vijf of zes uren daags, gedeeltelijk 's morgens, gedeeltelijk 's avonds, vrij hebbende. — Te bevragen bij de Heeren *D. K. MULLER, en Comp.* Boekhandelaars, *in de Bakkerstraat.*

§ † § Men verlangt, ten spoedigste, eene KEUKENMEID, goed kunnende Koken, en een gedeelte van het Huiswerk verrigten, van een eerlijk, onbesproken gedrag, goed van humeur, en van goede getuigschriften voorzien; zonder welke zal er geen regard op de personen, die zich mogten komen aanbieden, geslagen worden. — Het loon is tusschen de *f* 50- en *f* 60.

Adres, met franco-brieven, onder de Letters R. B. bij den Boekdrukker *C. A. THIEME*, te *Arnhem*.

§ † § Met gunstige toestemming van de Edel Achtbare Heeren Burgemeester en Wethouderen en van Kerkvoogden, zal de Ondergeteekende de eer hebben, op aanstaanden Dingsdag den 1sten December, des avonds ten 7 ure precies, in de Groote Kerk, te geven:

Een Orgel-Concert.

PROGRAMMA.

I. Deel. — 1º. Introductie uit « *de zeven laatste woorden*", door HAYDN, en Fuga door den Concertgever. 2º. Koraal Preludia. 3º. Concert-Symfonie met trombone-accompagnement, gecomponeerd door den Concertgever. 4º. Variatien, gecomponeerd door RINKE.

II. Deel. — 1º. Triumf-marsch, gecomponeerd door den Concertgever. 2º. Fantasie funèbre, over het motto « *das Grab ist tief und stille*," door den Concertgever. 3º. Halleluja uit den Messias van HÄNDEL, met trombone-accompagnement. 4º. Finale (vrije Fantasie over volksliederen.)

Biljetten van toegang zijn, tegen betaling van 60 centen, te bekomen bij den Boekhandelaar J. AZ. DOIJER, en, op de Concert-avond, aan den ingang der Kerk, die alleen aan de Kerkstaat-zijde zal geopend wezen.

Arnhem, den 27sten November 1835.

FERD. VOGEL,
Uit Berlijn.

Nederlandsch Museum.

De Ondergeteekende heeft de eer, het Arnhemsch kunstlievend publiek te verwittigen, dat hij alhier, voor zijn vertrek naar *Nijmegen*, twee gevarieerde luisterrijke REPRESENTATIEN van zijne nog nimmer te dezer stede vertoonde KUNSTSTUKKEN in den Schouwburg zal geven, en wel op Woensdag en Donderdag den 2den en 3den December 1835. Bij zijne te geven representatien, zal hij, door aanwending van de meeste vlijt en bijzondere moeite, trachten zich de achting zijner bezoekeren waardig te maken.

Hij acht het overbodig iets meer ter zijner aanprijzing hier bij te voegen; maar het geachte publiek oordeele of hier de volgende spreuk niet toepasselijk aangetoond worde, *Oefening kweekt kunst.*

Aanvang ten 7 uren.

De plaatsen kunnen op den speeldag van 11 tot 2 ure aan den Schouwburg besproken worden.

D. L. BAMBERG,
Mechanicus aan het Hof van Z. M. den Koning der Nederlanden.

Bij J. F. THIEME te NIJMEGEN
komt heden van de pers:

Mr. *W. BILDERDIJK'S*

DICHTERLIJKE UITSPANNING,

in zes luimige brieven, aan zijne eenige zuster
Wijlen *Vrouwe* J. D. WENTHOLT, geb. BILDERDIJK.
in carton *f* 1.25.

Ook heeft genoemde Boekhandelaar dezer dagen uitgegeven, de zeer veel bijval vindende en alreeds op onderscheiden Instituten ingevoerde

NIEUWE ENGELSCHE SPRAAKKUNST

door

H. E. LLOYD.

Naar den vierden druk, voor Nederlandsch gebruik, bewerkt door

D. BOMHOFF, Hz. à *f* 2.40.

Depart Definitif Jeudi prochain.

Il vient encore d'arriver au Magasin de *F. CANNONGETTE*, un nouvel assortiment de beaux et bons LIVRES FRANÇAIS, ANGLAIS, ITALIENS, RUSSES, etc. Voir le Magasin, pour en prendre connaissance, à l'Hôtel *des Pays-Bas*, à *Arnhem*.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.